

WNIOSKI Z KRAJOWEJ KONFERENCJI NAUK ROLNICZYCH Z DNIA 18. V. 1978 R. W SKIERNIEWICACH

Nauka, postęp naukowo-techniczny, stały się czynnikiem szybkiego rozwoju sił wytwórczych naszego kraju. Umocnieniu tej roli nauk sprzyjają prace nad przygotowaniem XII Plenum, a szczególnie powszechna ze środowiskiem naukowym konsultacja nad tezami. Wyrażamy przekonanie, że zebrany w jej wyniku materiał przyczyni się do doskonalenia partyjnego kierowania nauką.

1. Przedłożone konferencji referaty i dyskusja potwierdziły wielką aktualność i trafność tematyki podniesionej w tezach na XII Plenum, we wszystkich istotnych sprawach nauki i jej oddziaływania na rozwój kraju.

2. Trafnie ustalone zostały główne kierunki rozwoju nauki, w tym i nauk rolniczych, są one zgodne z podstawowymi potrzebami gospodarki narodowej i ogólnymi kierunkami rozwoju nauki.

3. Uznając za słuszny wybór w tezach problemów badawczych w dziedzinie rolnictwa i gospodarki żywnościowej, konferencja wyraża pogląd, że tematyka ta powinna być rozwinięta w następujących dziedzinach:

— badania procesów społeczno-ekonomicznych rekonstrukcji rolnictwa,

— poprawa eksploatacji i ekonomiki użytkowania maszyn,

— rozwój i zastosowanie w rolnictwie wysokowydajnych systemów transportu,

— mechanizacja i automatyzacja procesów technologicznych w chowie zwierząt,

— metody i środki techniczne ograniczające straty produktów rolniczych w fazie zbioru, transportu, przetwórstwa i przechowalnictwa,

— zagadnienia przestrzeganej zabudowy wsi,

— badania nad odpornością zwierząt w warunkach nowych technologii chowu, diagnostyką i leczeniem chorób wirusowych i nowotworowych a także nad warunkami zoohigienicznymi i ich wpływem na produkcję.

W dziedzinie nauk podstawowych za główne kierunki badań uznać należy:

— procesy asymilacji,

— fotosyntezę i zwiększenie jej efektywności,

— zagadnienia inżynierii genetycznej,

— nowe źródła energii.

4. Na rolnictwo oddziaływuje postęp we wszystkich niemal dziedzinach nauki. Dlatego konieczne jest, aby problematykę gospodarki żywnościowej mocniej zaakcentowano w innych działach nauki, np. ekonomii, demokracji, chemii, fizyce, technice, biologii, elektronice itp. Chodzi o to by w praktyce realizować hasło: „Cała nauka polska działa na rzecz żywienia kraju”.

5. Właściwie ujęte są w tezach podstawowe kwestie doskonalenia planowania badań i kierowania nauką.

Konferencja wyraża jednocześnie pogląd, że winna być odpowiednio podkreślona w materiale na XII Plenum specyfika nauk rolniczych, polegająca na: opracowywaniu kompleksowych technologii, które uwzględniają zarówno poziom sił wytwórczych, stan środków produkcji jak i warunki naturalne tej produkcji. Rolnictwo jest zależne od naturalnych warunków, proces produkcyjny jest niepowtarzalny, a straty wynikłe z błędów produkcji nie mogą być zrekompensowane. Przemysł jest wyposażony w środki produkcji wynikające ze ściśle ustalonej technologii, a poziom sił wytwórczych jest bardziej zaawansowany niż w rolnictwie.

Powoduje to, że ogólne metody kierowania badaniami nie zawsze są w pełni przydatne w kierowaniu naukami rolniczymi. Konieczne jest więc wypracowanie skutecznych metod kierowania naukami rolniczymi, w dostosowaniu do ich specyfiki.

6. Należy dążyć do znacznie ściślejszych merytorycznych związków pomiędzy wyższym szkolnictwem rolniczym a placówkami naukowymi podległymi PAN i resortom związanych z gospodarką żywnościową. Zwłaszcza chodzi o lepsze wykorzystanie potencjału naukowego wyższych szkół w badaniach nad gospodarką żywnościową oraz o wykorzystanie kadr naukowych instytutów w procesie dydaktycznym uczelni.

7. Uznaje się za słuszne ujęte w tezach propozycje dotyczące polityki kadrowej, zmierzającej do aktywizacji i obiektywizacji środowiska naukowego oraz podniesienie efektywności działalności naukowej, konieczne jest jednak zabezpieczenie poziomu zatrudnienia proporcjonalnego do nałożonych zadań i wykorzystanie potencjału kadrowego przez właściwe doinwestowanie placówek naukowych.

8. Słusznie tezy mocno akcentują potrzebę i kierunki udoskonalenia systemu wdrożeń. Ogólnie podkreślano, że jest to najslabsze ogniwo działalności naukowo-technicznej.

Konieczne jest silniejsze podkreślenie potrzeby uwzględnienia specyfiki badań rolniczych i warunków produkcji rolnej w doskonaleniu systemu wdrożeń.

Wdrażanie i upowszechnianie wyników badań naukowych w rolnictwie i gospodarce żywnościowej jest procesem niezmiernie złożonym, zarówno ze względu na przedmiot wdrożenia, jak i na strukturę rolnictwa oraz zależność od przemysłu chemicznego, maszynowego, budowlanego, spożywczego (pasze) i innych. Przebiega on w sposób zupełnie odmienny niż w innych dziedzinach gospodarki narodowej.

Sfera produkcji rolnej powinna być mocniej pobudzana w zakresie chłonności innowacji naukowej, przez systemy ekonomiczne, doskonalenie kadr, preferencje inwestycyjne itp.

9. Występuje dysproporcja między wydatkami na badania, a dochodem narodowym w poszczególnych gałęziach gospodarki, na niekorzyść rolnictwa. Należy tę dysproporcję stopniowo zmniejszać, dążąc jednocześnie do optymalnego wykorzystania posiadanych środków. Dlatego niezbędne jest pełne powiązanie prac badawczo-rozwojowych z inwestycjami związanymi z wdrożeniami. Powiązanie to należy traktować jako wymóg planowania i organizacji badań.

W ogólnym systemie finansowania należy uwzględnić ograniczoną możliwość finansowania nauki przez sferę produkcji (fundusz postępu techniczno-ekonomicznego), wynikającą z dominacji sektora indywidualnego. W rolnictwie powinno być odpowiednio większe finansowanie centralne.

10. Powszechnie podkreślano nadmierne ograniczenia limitowe w sferze finansowania nauki w dziedzinie zatrudnienia zakupów i usług.

11. Należy lepiej wykorzystać dorobek światowej nauki poprzez uwzględnienie go w planowaniu i przygotowaniu metodycznym badań naukowych a także w procesie wdrożeń.

12. W zakresie działalności partyjnej w zapleczu naukowym postuluje się:

— zwiększenie częstotliwości dokonywania przez POP i instancje wojewódzkie ocen działalności naukowej i wdrożeniowej, ze szczególnym uwzględnieniem efektywności badań, wykorzystania kadr i potencjału materialnego,

— dokonywanie partyjnej oceny postaw i aktywności kadr naukowych i kierowniczych.

Organizacje partyjne w swej inspiratorskiej działalności powinny wskazywać kierownictwom placówek badawczych podejmowanie badań tematów ważnych dla rolnictwa, a zarazem uwzględniających potrzeby terenu, współuczestniczyć w ustalaniu kierunków pracy instytutu. Ważną sprawą w działalności POP jest przestrzeganie zasady współdziałania

we wnioskowaniu obsady i zatwierdzaniu stanowisk nomenklaturalnych w instytucie. Konieczna jest też współpraca POP z Radą Zakładową i organizacjami społecznymi.

Opracował zespół w składzie: prof. dr hab. Janusz Haman — przewodniczący, tow. mgr Marian Brzózka, tow. mgr Jerzy Dąbrowski, tow. dr Henryk Kurowski.